

JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN RAKENNUSJÄRJESTYS

EHDOTUS 1.4.2026

Sisällys

1	YLEISTÄ	6
1 §	Rakennusjärjestyksen tehtävä	6
2 §	Rakentamistapaohjeet	6
3 §	Rakennushankkeen ja toimenpiteen ennakkolausunnot.....	6
4 §	Määritelmiä soveltamisesta.....	7
2	RAKENNUSKOHTTEEN RAKENTAMINEN	8
5 §	Rakennuskohteen sopeutuminen ympäristö- ja kaupunkikuvaan rakennuspaikoilla ja yleisillä alueilla	8
5.1	Yleiset määräykset.....	8
5.2	Tekniset laitteet julkisivussa	8
5.3	Korjausrakentaminen.....	8
6 §	Rakennuskohteen sijoittaminen rakennuspaikalle	9
7 §	Rakennuskohteen korkeusasema.....	9
7.1	Yleiset määräykset.....	9
7.2	Eryitysmääräykset asemakaava-alueilla	10
8 §	Tontin rajan ylittäminen katu- tai muulle yleiselle alueelle	10
8.1	Rakennuksen vähäiset ylitykset yleisille alueille	10
8.2	Rakennukseen kiinnitettävän vähäisen laitteen, mainoksen, suojan ja katoksen ylitykset katu- tai muille yleisille alueille	11
9 §	Asemakaavassa määrätyn rakennusalan rajan ylittäminen.....	11
10 §	Maanalainen rakentaminen.....	12
11 §	Rakennuspaikan ja rakennuskohteen osoitmerkintä	12
11.1	Yleiset määräykset.....	12
11.2	Eryitysmääräykset asemakaava-alueilla	13
12 §	Rakennuspaikan ja rakennuskohteen valaistus	13
13 §	Mainos- ja tekniset laitteet	13
13.1	Yleiset määräykset	13
13.2	Valaistut laitteet	14
13.3	Liiketilojen ikkunamainokset.....	14
14 §	Eryitysmääräykset asuinpientalorakentamisessa	14
15 §	Tontin jakaminen asemakaava-alueella.....	14
3	ERITYISET MÄÄRÄYKSET RAKENTAMISESTA ASEMAKAAVA-ALUEEN ULKOPUOLELLE	15

16 §	Suunnittelutarvealueen määrittäminen	15
17 §	Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset	15
17.1	Yleiset määräykset	15
17.2	Selvitysvaatimukset.....	15
17.3.	Asuinrakennuspaikkaa koskevat määräykset muualla kuin ranta-alueilla	15
18 §	Rakennusoikeus, rakennuskohteiden koko ja käyttötarkoitus	16
19 §	Maatilarakentaminen, siihen verrattava rakentaminen ja eläinsuojat	17
19.1	Rakentamisen määrä	17
19.2	Eläinsuojat ja lantalat	17
19.3	Etäisyysvaatimukset.....	17
4	RAKENTAMINEN RANTA-ALUEILLA	19
20 §	Rakennuskohteen sopeutuminen ranta-alueille	19
21 §	Rakennuspaikan koko	19
22 §	Rakentamisen määrä ja sijoittuminen ranta-alueella.....	20
23 §	Lupaa edellyttävän rakennuskohteen korkeusasema ranta-alueilla ja tulvavaara- alueilla	21
23.1	Yleiset määräykset	21
23.2	Määräykset alimmista rakentamiskorkeuksista	21
24 §	Vapaa-ajan asunnon käyttötarkoituksen muutos.....	22
5	RAKENTAMISEN LUVANVARAISUUS	23
25 §	Luvanvaraisuudesta vapautetut vähäiset uudisrakentamiskohteet ja niitä koskevat määräykset.....	23
25.1	Yleismääräys	23
25.2	Aidat ja niiden tukimuurit	23
25.3	Tukimuurit	24
25.4	Aurinkosähköjärjestelmät.....	24
25.5	Ilmalämpöpumput	24
25.6	Jätevesijärjestelmät	24
25.7	Julkisivuun kiinnitettävät laitteet.....	25
25.8	Laiturit.....	25
25.9	Kasvihuoneet ja kasvutunnelit.....	26
25.10	Lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot.....	26
25.11	Siilot ja varastointisäiliöt.....	26
25.12	Liikuteltavat laitteet	27
25.13	Tekniset rakennelmat.....	27
26 §	Luvanvaraisuudesta vapautettavat korjaus- ja muutostyöt ja niitä koskevat määräykset.....	27
26.1	Yleismääräys	27
26.2	Asuinrakennusten terassien ja parvekkeiden lasittaminen	27
26.3	Savupiiput ja tulisijat	27
26.4	Julkisivun ja katon värisävyn muutokset	28
26.5	Hiihtohissit.....	28
26.6	Entisöinti.....	28
6	RAKENTAMINEN ERITYISALUEILLA.....	29
27 §	Arvokkaat ja suojellut ympäristöt ja kohteet	29

27.1 Arvokkaan kulttuuriympäristöalueen ja -kohteen määritelmä.....	29
27.2 Erityisalueen yleiset määräykset.....	29
28 § Rakentaminen pohjavesialueilla	30
28.1 Pohjaveden suojelu ja pilaantumisen estäminen	30
28.2 Selvitysvaatimukset.....	30
29 § Pilaantunut maaperä.....	31
29.1 Selvitysvaatimukset	31
29.2 Ilmoitusvaatimus.....	31
29.3 Määräys	31
30 § Haitalliset yhdisteet	31
30.1 Ilmoitusvaatimus	31
30.2 Selvitysvaatimukset.....	31
30.3 Määräys	31
31 § Puisten perustusrakenteiden huomioon ottaminen.....	32
31.1 Yleiset määräykset.....	32
31.2 Selvitysvaatimukset	32
32 § Melun ja värinän huomioiminen	32
32.1 Yleiset määräykset	32
32.2 Selvitysvaatimukset.....	33
7 PIHA-ALUEEN RAKENTAMINEN.....	34
33 § Piha-alueen suunnittelu ja rakentaminen.....	34
33.1 Yleiset määräykset	34
33.2 Pihan rakentaminen.....	34
34 § Aidat ja aidanteet.....	35
35 § Erityismääräykset asemakaava-alueiden ulkopuolisilla alueilla	36
36 § Erityismääräykset ranta-alueilla.....	36
37 § Piha-alueen korkeusasema.....	36
38 § Pengerrykset ja tukimuurit.....	36
39 § Ajoneuvoliittymä, liikennejärjestelyt ja pelastustie	37
39.1 Ajoneuvoliittymä	37
39.2 Pihan liikennejärjestelyt	38
39.3 Pelastustie.....	38
40 § Auto- ja polkupyöräpaikat	38
40.1 Autopaikat.....	38
40.2 Polkupyöräpaikat	39
40.3 Polkupyöräpaikat, korjaus- ja muutostyöt.....	39
41 § Jätehuolto ja varastointitilat.....	39
42 § Tontin lumet	40
43 § Hulevedet ja perustusten kuivatusvedet.....	40
8 RAKENNUKSEN TAI SEN OSAN PURKAMINEN	41
44 § Rakennuksen tai sen osan purkaminen.....	41
44.1 Selvitysvaatimukset.....	41
44.2 Purkamistyön toteuttaminen	41
44.3 Rakennuspaikan siistiminen purkamisen jälkeen.....	41

9 YLEISET ALUEET, JULKINEN KAUPUNKITILA	42
45 § Julkinen kaupunkitila	42
45.1 Kadut, torit ja muut yleiset alueet	42
45.2 Julkisen kaupunkitilan rannat ja laiturit.....	42
10 RAKENNUSTYÖN AIKAISET JÄRJESTELYT	43
46 § Työmaan perustaminen, käyttö ja siistiminen.....	43
46.1 Työmaan perustaminen ja aitaaminen.....	43
46.2 Säilytettävä puusto	43
46.3 Työmaan siisteys ja haittojen torjuminen	44
46.4 Työmaan jätehuolto	44
46.5 Työmaan siistiminen töiden päätyttyä.....	44
46.6 Rakentamishankkeesta tiedottaminen	44
11 RAKENNUSKOHTEN JA YMPÄRISTÖN YLLÄPITO.....	45
47 § Työajoneuvojen ja laitteiden säilyttäminen asuinkiinteistöllä	45
48 § Rakentamattomat tontit ja muut alueet	45
12 ERINÄISET MÄÄRÄYKSET, LIITTEET	46
49 § Rakennusjärjestyksen voimaantulo.....	46

1 YLEISTÄ

Rakentamislaki 17.4 §

Rakennusjärjestyksessä olevaa määräystä ei saa soveltaa, jos yleis- tai asemakaavassa taikka Suomen rakentamismääräyskokoelmassa julkaistussa määräyksessä määrätään asiasta toisin.

1 § Rakennusjärjestyksen tehtävä

Rakentamista kunnissa ohjaavat rakentamislaki, maankäyttö- ja rakennusasetus sekä joukko muita alueiden käyttämistä ja rakentamista koskevia säännöksiä ja määräyksiä. Lisäksi kunnassa on noudatettava tämän rakennusjärjestyksen määräyksiä, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa, laissa, säädöksessä tai asetuksessa ei ole asiasta toisin määrätty.

2 § Rakentamistapaohjeet

Rakentamisen ohjaamiseksi kunta voi antaa alueellisia tai koko kuntaa koskevia rakentamistapaohjeita. Ohjeiden on edistettävä alueen ominaispiirteisiin ja paikallisiin erityisolosuhteisiin sopivaa ja kestäväää rakentamista.

3 § Rakennushankkeen ja toimenpiteen ennakkolausunnot

Kun rakennuskohde tai toimenpide sijoittuu arvokkaaseen ympäristöön tai suojeltuun kohteeseen, tulee hankkeeseen ryhtyvän hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä selvittää yhdessä rakennusvalvontaviranomaisen kanssa eri tahojen lausuntotarpeet ja mahdolliset muut toimenpiteeseen vaikuttavat tekijät.

Historiallisesti merkittävien tai rakennustaiteellisesti arvokkaiden rakennusten muutossuunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto rakennusvalvontaviranomaisen niin vaatiessa.

4 § Määritelmiä soveltamisesta

Rakentamislaki 2 § Määritelmät

4) *rakennuskohteella* rakennusta tai rakennelmaa, jolla voi olla vaikutusta ympäröivään alueiden käyttöön ja jonka toteuttamisessa on otettava huomioon olennaisia teknisiä vaatimuksia, sekä erityistä toimintaa varten rakennettavaa aluetta, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle;

5) *rakennuksella* erillistä, kiinteää, paikallaan pysyttäväksi tarkoitettua, omalla sisäänkäynnillä varustettua kohdetta, joka sisältää katettua ja seinien erottamaa tilaa;

RakL HE Katos on rakennelma, jonka seinäpinta-aloista on avointa vähintään 30 %.

Asuinpientaloilla tarkoitetaan rivitaloja, kytkettyjä pientaloja, yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja.

Julkisella kaupunkitilalla tarkoitetaan tilaa, joka on asemakaavassa määritelty katu-, katuaukio-, tori-, puisto-, virkistys- tai liikennealueeksi tai joka on asemakaava-alueen ulkopuolella edellä mainitussa käytössä.

Rakennelmiksi luokitellaan kevytrakenteiset ja siirtokelpoiset rakennuskohteet kuten pienet (alle 10 m²) vajat, kasvihuoneet, kesäkeittiöt, leikkimökit, jätesuo-
jat sekä alle 30 m² suuriset laitteet (kuten puistomuuntamot, pumppaamot, energiavarastot). Rakennelma ei käytä rakennusoikeutta.

Saunarakennuksella tarkoitetaan rakennusta, jonka kerrosalasta merkittävä osa on saunomista palvelevia tiloja. Rakennuksessa voi olla takka muttei asumisen mahdollisuutta eikä keittiövarustusta tai liettä.

2 RAKENNUSKOHTTEEN RAKENTAMINEN

5 § Rakennuskohteen sopeutuminen ympäristö- ja kaupunkikuvaan rakennuspaikoilla ja yleisillä alueilla

5.1 Yleiset määräykset

Uuden rakennuskohteen, täydennysrakentamisen ja korjausrakentamisen tulee sopeutua ympäröivän alueen yleisesti noudatettuun rakennustapaan ja olemassa olevaan rakennuskantaan sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien, värityksen, valaistuksen sekä julkisivun jäsentelyn osalta.

Rakennuskohteen tulee muodostaa ympäristö- ja kaupunkikuvaltaan sopusuhainen sekä alueen luonto-, maisema- ja historialliset arvot huomioon ottava kokonaisuus.

Edellä mainittuihin seikkoihin tulee kiinnittää erityistä huomiota valtakunnallisesti merkittäviksi rakennetuiksi kulttuuriympäristöiksi arvioituilla alueilla ja alueilla, joilla rakennuskanta on muodostunut yhtenäiseksi kuten 1940–1950-luvuilla rakennetuilla omakotitaloalueilla sekä muilla rakennuskulttuuriltaan arvokkailla alueilla.

5.2 Tekniset laitteet julkisivussa

Rakennusten julkisivuissa näkyvät ilmanvaihtokonehuoneet, niihin liittyvät laitteet ja kanavat sekä muut tekniset laitteet on sopeutettava kaupunkikuvaan, maisemaan ja rakennukseen.

5.3 Korjausrakentaminen

Rakennuskohteen julkisivujen korjaus- ja muutostöissä tulee vaalia rakennuskohteelle ominaista tyyliä ja piirteitä.

Vanhon rakennuksen korjaustöissä tulee pyrkiä säilyttämään rakennuksen alkuperäiset yksityiskohdat ja rakennusosat.

6 § Rakennuskohteen sijoittaminen rakennuspaikalle

Rakennusta ei saa sijoittaa lähemmäksi kuin 4 metriä kiinteistön rajasta, ellei asemakaavassa tai rakennusjärjestyksessä toisin määrätä. Katoksen vähimmäisetäisyys kiinteistön rajasta on neljä metriä ja naapurin rakennuskohteesta kahdeksan metriä. Asemakaavaa-alueella katoksen tulee sijoittua rakennus-
alalle. Kaupunki voi myöntää luvan poiketa edellä mainituista vaatimuksista, mikäli rakenteellisin tai muin keinoin huolehditaan palon leviämisen rajoittamisesta.

Savusaunaa tai muuta palovaarallista rakennuskohdetta, kuten viljankuivaamoaa, ei saa sijoittaa 16 metriä lähemmäksi toisen omistamaa tai hallitsemaa maata eikä 20 metriä lähemmäksi rakennuskohdetta, joka on toisen omistamalla tai hallitsemalla maalla, ellei rakenteellisin tai muin keinoin huolehdita palon leviämisen rajoittamisesta.

Rakennuskohteen sijoittamisessa maantien läheisyydessä olevalla rakennuspaikalla on otettava huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa määrätyt sijoittamista koskevat rajoitukset.

7 § Rakennuskohteen korkeusasema

7.1 Yleiset määräykset

Rakennettaessa epätasaisella rakennuspaikalle rakennus tulee suunnitella ja sijoittaa rakennuspaikan maaston olosuhteet huomioiden siten, että maaston leikkaukset ja täytöt minimoidaan. Maaston muotoilu ei saa aiheuttaa haittaa naapureille.

Jos sokkeli tai terassi jää maastollisista syistä korkeaksi, tulee se sopeuttaa ympäristöön.

Pientalojen ensimmäisen kerroksen lattian ohjeellinen korkeusasema on 50 cm viereisen tien tai kadun keskiviivan yläpuolella, ellei asemakaavassa tai rakennustapaohjeessa muuta määrätä.

7.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla

Rakennuskohteen korkeusaseman tulee sopeutua olemassa olevan ja suunnitellun ympäristön korkeusasemiin sekä katukorkeuteen ja muuhun kuntatekniikkaan.

Rakennuskohteen perustamissyvyyttä ja alinta lattiakorkeutta määriteltäessä on otettava huomioon viemäriverkoston padotuskorkeus, pohja- ja tulvaveden korkeus sekä perustusten kuivatusmahdollisuus ja hulevesien johtamismahdollisuus.

Pääpiirustusten asemapiirustuksesta tulee riittävällä tarkkuudella esittää rakennuspaikasta ja ympäröivästä alueesta ympäristöministeriön asetuksessa rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä (216/2015) edellytetyt tiedot.

Rakennusvalvontaviranomainen voi lupahakemuksen arvioimiseksi edellyttää luvanvahakijalta, että tontin kulmapisteiden ja suunnitellun rakennuksen nurkkapisteen sijainti ja korkeusasema merkitään tontille, kun lupahakemusta käsitellään.

8 § Tontin rajan ylittäminen katu- tai muulle yleiselle alueelle

8.1 Rakennuksen vähäiset ylitykset yleisille alueille

Rakennuksen osa voidaan erityisestä syystä ja alueen haltijan ja kaupungin kirjallisella suostumuksella ulottaa vähäisissä määrin kiinteistön rajan yli yleiselle alueelle, mikäli ylityksestä ei ole haittaa alueen käytölle, kunnossapidolle taikka alueella oleville rakenteille tai johtoverkostoille. Ylitystä ei kuitenkaan saa tehdä sellaiselle alueelle, jolla sijaitsee maantie tai rautatie.

Yleiselle alueelle ulottuvien parvekkeiden, erkkerien, katosten, räystäiden ja muiden vastaavien ilmassa olevien rakennuksen osien alimman kohdan vähimmäiskorkeus kulkuväylän pinnasta jalankulku- ja pyöräilyväylän kohdalla on 3,5 metriä. Ajoradan kohdalla vähimmäiskorkeus 4,6 metriä ajoradan pinnasta mitattuna. Viheralueilla vapaan alikulkukorkeuden on oltava vähintään 2,5 metriä maan pinnasta mitattuna. Mainitun vähimmäiskorkeuden on täytyttävä myös 0,5 metriä jalankulku- ja pyöräilyväylän ja ajoradan ulkopuolella väylän molemmin puolin.

Rakennuksen portaita tai muita maan tasolla olevia rakenteita ei saa sijoittaa katualueelle tai muulle yleiselle alueelle.

8.2 Rakennukseen kiinnitettävän vähäisen laitteen, mainoksen, suojan ja katoksen ylitykset katu- tai muille yleisille alueille

Rakennukseen kiinnitettävä avattava markiisi, aurinkosuojus, sadesuoja tai muu vastaava avattava laite tai mainoslaitte saadaan ulottaa enintään 1 metriä kiinteistön rajan yli yleiselle alueelle alueen omistajan suostumuksella. Laitteen on oltava helposti suljettavissa tai muuten poistettavissa yleisen alueen päältä talvikaudeksi, mikäli siihen voi kasautua lunta tai jäätä. Talvikaudella laite on pidettävä suljettuna, mikäli siihen kertyvä lumi tai jää voi aiheuttaa vaaraa ihmisille tai omaisuudelle.

Avattuna laitteen alimman kohdan vähimmäiskorkeus maasta jalankulku- ja pyöräilyväylän kohdalla on 2,4 metriä ja ajoradan kohdalla 3,0 metriä. Mikäli laite ylettyy yli 50 cm etäisyydelle rakennuksen julkisivun pinnasta, on vähimmäiskorkeus ajoväylän kohdalla 4,6 metriä ja jalankulku- ja pyöräilyväylän kohdalla 3,5 metriä. Elleivät tässä tarkoitetut vaadittu vähimmäiskorkeus täyty, laite saa ulottaa enintään 20 cm etäisyydelle rakennuksen julkisivusta.

Laitteen on ulkoasultaan sopeuduttava rakennukseen ja sen ympäristöön.

Laite on kiinnitettävä tukevasti, eikä se saa haitata kadun tai yleisen alueen käyttöä, eikä olla häiritsevää. Laitteet on pidettävä kunnossa. Rikkiäiset laitteet on joko korjattava tai poistettava viipymättä.

9 § Asemakaavassa määrätyn rakennusalan rajan ylittäminen

Rakennus tai katos taikka niiden osat saavat erityisestä syystä ulottaa asemakaavassa määrätyn tontin sisäisen rakennusalan rajan yli, mikäli viranomaisen myöntää tähän poikkeamisen.

Ylityksistä ei saa aiheutua haittaa ympäristölle, eikä naapureille, eikä se saa vaikeuttaa asemakaavan toteuttamista.

Asemakaava-alueilla tontin kadunpuoleiselle istutettavaksi tarkoitettulle tontinosalle saa sijoittaa yhden enintään 5 m² suuruisen rakennelman, kuten jätekatoksen tai -aitauksen.

10 § Maanalainen rakentaminen

Maan alle rakennettaessa on selvityksin varmistuttava, ettei rakentamisella ole vaikutusta ympäristössä jo olemassa olevien maanpäällisten eikä maanalaisten rakenteiden ja johtoverkostojen toimintaan tai turvallisuuteen.

Maanpintaan johtavat yhteydet on suunniteltava siten, että ne ovat toimivia, turvallisia ja helposti ylläpidettäviä. Pelastustoimien varmistamiseksi jokaisella maanalaisella tilalla on oltava osoite tai muu yksilöity tunnistetieto avun ohjaimista varten.

Energiakaivoa ei saa sijoittaa alle 7,5 metrin etäisyydelle kiinteistön rajasta ilman naapurin suostumusta.

11 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen osoitemerkintä

11.1 Yleiset määräykset

Rakennuksen omistajan tai haltijan tulee asettaa kadulta, muulta liikenneväylältä ja tontin sisäiseltä liikennealueelta näkyvään paikkaan riittävän suurikokoinen osoitenumero ja mahdollinen porrashuoneen tunnus, joka selkeästi erotetaan taustastaan.

Milloin rakennus ei ulotu katuun, liikenneväylään tai tontin sisäiseen liikennealueeseen taikka sen välittömään läheisyyteen, osoitenumero tai sen osoittava ohjaus on sijoitettava rakennuspaikalle johtavan ajoväylän alkupäähän, jokaiseen kiinteistön sisäiseen tiehaaraan sekä kiinteistön mahdolliseen rantautumispaikkaan.

Osoitenumero on pidettävä kunnossa ja sen on oltava jatkuvasti helposti nähtävissä.

11.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla

Katujen kulmassa sijaitsevaan rakennukseen on molempien katujen puolelle asennettava kyseiselle kadulle vahvistettu osoitenumero.

Asemakaava-alueella osoitenumerot ja -kirjaimet on valaistava. Osoitetekstin ja/tai numeron korkeus on vähintään 9 cm.

Kerrostalon sisääntulokerroksessa tulee olla ulkoa päin luettavissa olevat huoltotyhtiön, isännöitsijän tai muun vastaavan henkilön yhteystiedot, jonka avulla pelastus- ja muut viranomaiset voivat viipymättä päästä rakennukseen.

Osoitemerkinnät tulee olla toteutettu viimeistään siinä vaiheessa, kun rakennus otetaan käyttöön.

12 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen valaistus

Tontin valaistusjärjestelyissä valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho tulee sovittaa alueen turvallisuutta lisäävästi. Valaistus ei saa tarpeettomasti häikäistä alueella liikkuvia taikka lähistöllä olevien huoneistojen käyttäjiä taikka aiheuttaa ylimääräistä valosaastetta.

Julkisivuvalaistuksen tulee tukea rakennuksen luonnetta ja sen kaupunkikuvalista merkitystä.

13 § Mainos- ja tekniset laitteet

13.1 Yleiset määräykset

Myynti-, tiedotus- tai mainoslaitteita tai ulkotulvia ei saa sijoittaa katualueelle, eikä muullekaan kaupungin hallinnoimalle yleiselle liikenteelle tai jalankululle varatulle alueelle tai väylälle ilman kaupungin kirjallista suostumusta.

Tontille tai yleiselle alueelle sijoitettavan laitteen muodon, värityksen ja rakenteen tulee sopeutua rakennukseen ja ympäristöön. Laitte ei saa olla valoa heijastava, eikä se saa haitata yleisten alueiden käyttöä tai kunnossapitoa taikka aiheuttaa vaaraan liikenneturvallisuudelle.

Muu kuin siirrettävä laite on kiinnitettävä tukevasti. Laitteet on pidettävä kunnossa. Rikkinäiset laitteet on joko korjattava tai poistettava välittömästi.

13.2 Valaistut laitteet

Laite ei saa aiheuttaa estohäikäisyä, eikä se saa välkkyä häiritsevästi.

13.3 Liiketilojen ikkunamainokset

Mainokset eivät saa rumentaa rakennusta tai kaupunkikuvaa.

14 § Erityismääräykset asuinpientalorakentamisessa

Mikäli asuinpientalo ei nojaudu palo- ja pelastusturvallisuuden osalta pelastuslaitoksen henkilöpelastukseen, on sen jokaisesta makuuhuoneesta järjestettävä hätäpoistumismahdollisuus (varatie) suoraan ulkotiloihin.

Varatienä voidaan käyttää esimerkiksi huoneen ulko-ovea, poistumismahdollisuutta parvekkeen kautta ulos tai kiinteäsalpaista, aikuisen helposti avattavissa olevaa ikkunaa. Jos varatien pudottautumiskorkeus ylittää 3500 mm on varatie varustettava kiintein putoamiskorkeutta alentavin rakentein.

Varatien pystysuuntaisen luukun tai ikkunan vapaan aukon on oltava korkeudeltaan vähintään 600 mm ja leveydeltään 500 mm, kuitenkin näiden summan on oltava vähintään 1500 mm.

Asuinpientalojen suunnittelussa on pyrittävä siihen, että wc- ja peseytymistilat voidaan tarvittaessa muuttaa esteettömiksi vähäisin vain rakenteellisin muutoksin.

15 § Tontin jakaminen asemakaava-alueella

Ellei asemakaavassa ole toisin määrätty, tontin vähimmäispinta-alan on asemakaavan mukaista tonttia jaettaessa oltava vähintään 600m² ja muodostettavan tontin rakennusoikeuden vähintään 150 k-m².

3 ERITYISET MÄÄRÄYKSET RAKENTAMISESTA ASE- MAKAAVA-ALUEEN UL- KOPUOLELLE

16 § Suunnittelutarvealueen määrittäminen

Alueidenkäyttölain 16 §:n 3 momentin mukaiset suunnittelutarvealueet on osoitettu liitekartalla (liite 1).

17 § Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset

17.1 Yleiset määräykset

Rakennuspaikan on oltava sijainniltaan, muodoltaan, maastosuhteiltaan ja maaperältään sovelias sekä pinta-alaltaan rakentamiseen riittävä.

17.2 Selvitysvaatimukset

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on selvitettävä etukäteen, soveltuuko kiinteistö rakentamiseen, kun otetaan huomioon suojelulliset, historialliset ja luontoarvot sekä ennusteet muuttuvista ilmasto-olosuhteista.

17.3. Asuinrakennuspaikkaa koskevat määräykset muualla kuin ranta-alueilla

Uuden asuinrakennuspaikan vähimmäispinta-ala asemakaava-alueiden ulkopuolella ja yleiskaava-alueilla, joissa ei ole rakennuspaikan kokoa koskevaa määräystä:

- 1) 2.000 m² alueella, jossa rakennus liitetään yleiseen vesi- ja viemäriverkoon
- 2) 5.000 m² muilla alueilla
- 3) 10.000 m² pohjavesialueella, maisemallisesti herkällä avoimella alueella ja suurilla yhtenäisillä peltoaukeilla, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävällä kulttuurimaisema-alueella.

Rakennuspaikan pinta-alan vähimmäisvaatimus ei koske uudelleen rakentamista, korjaus- ja muutosrakentamista eikä vähäistä lisärakentamista, jos rakennuspaikka pysyy samana ja rakentamisluvan myöntämisen edellytykset ovat muutoin olemassa.

18 § Rakennusoikeus, rakennuskohteiden koko ja käyttötarkoitus

Rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden kaksiasuntoisen, enintään kaksikerroksisen asuinrakennuksen tai enintään yhden yksiasuntoisen, enintään kaksikerroksisen loma-asunnon. Rakennuspaikalle saa lisäksi rakentaa sen käyttötarkoitukseen liittyviä talousrakennuksia.

Rakennuspaikalle rakennettavien rakennusten kokonaiskerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 600 k-m². Rakennuspaikan rakennusoikeus on kuitenkin vähintään 350 m², mikäli rakennuspaikan koko on vähintään 2000 m².

Yli yhden hehtaarin rakennuspaikalle on sallittua rakentaa edellä mainitun kokonaisrakennusoikeuden lisäksi enintään yksi pienyritystoimintaa palveleva erillinen, enintään 300 k-m² suuruinen rakennus seuraavin ehdoin:

- 1) toiminta ei aiheuta häiriötä ympäristölle eikä toiminnasta synny ympäristöä pilaavaa tai rumentavaa varastointia
- 2) rakennuspaikka sijoittuu toimivien ja liikenneturvallisten tieyhteyksien varrelle eikä syntyvästä liikenteestä aiheudu merkittävää haittaa lähiympäristöön.

19 § Maatilarakentaminen, siihen verrattava rakentaminen ja eläinsuojat

19.1 Rakentamisen määrä

Rakennuspaikalle rakennettavien rakennusten kokonaiskerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta.

Maatilalle saa rakentaa yhden enintään kaksiasuntoisen ja kaksikerroksisen asuinrakennuksen talousrakennuksineen. Sukupolvenvaihdokseen liittyen maatilalle saa rakentaa lisäksi yhden kerran yhden yksiasuntoisen ja enintään kaksikerroksisen asuinrakennuksen talousrakennuksineen.

Maatilalle saa rakentaa siihen sopeutuvia maa- ja metsätaloutta tai sen liitännäiselinkeinon harjoittamista palvelevia rakennuksia.

Lisäksi maatilalle saa rakentaa pienyritystoimintaa palvelevan erillisen, edellä mainittuun kokonaisrakennusoikeuteen sisältyvän, enintään 300 k-m² suuruinen rakennuksen kohdassa 18 § määrätyn ehdoin. Olemassa oleva maatilatalouden talousrakennus voidaan muuttaa pienyritystoimintaan kerrosalasta riippumatta.

19.2 Eläinsuojat ja lantalat

Vähintään kahden hehtaarin rakennuspaikalle saa rakentaa enintään 3 hevosen tai ponin tallin, mikäli rakennuspaikalla on riittävät ulkotarha- ja laidunalueet sekä riittävästi tilaa jätehuoltoon. Enemmän kuin 3 hevosen tai ponin tallia rakennettaessa kiinteistön vähimmäispinta-alavaatimus 0,5 ha lisätilaa/eläin.

Ammattimaisessa tai muutoin laajamittaisessa seura-, harrastus- tai hyötyeläinten pidossa tulee kiinteistön koon olla vähintään 5 hehtaaria ja paikan muutoinkin tarkoitukseen sopiva.

19.3 Etäisyysvaatimukset

Eläinsuojan, maneesin, ratsastuskentän, lantalalan ja ulkotarhan vähimmäisetäisyys naapuritontin rajaan on vähintään 50 metriä, kun rajan tuntumassa on asuinrakennus tai sen oleskelupiha, päiväkotit, koulu tai muita häiriintyviä kohteita.

Eläinsuojaa, ratsastuskenttää, lantala tai ulkotarhaa ei saa sijoittaa pohjavesi-alueelle ilman erityisiä perusteita, alle 50 metrin etäisyydelle vesistöistä tai talousvesikaivosta taikka alle 25 metrin etäisyydelle valtaojasta.

4 RAKENTAMINEN RANTA-ALUEILLA

20 § Rakennuskohteen sopeutuminen ranta-alueille

Ranta-alueen määritelmä

Ranta-alueen leveys vaihtelee vesistön ja maasto-olosuhteiden mukaan. Ranta-alue ulottuu rantaviivasta sisämaahan päin niin pitkälle kuin asutuksella on vaikutusta vesistöön. Ranta-alue ulottuu yleensä enintään 200 metrin päähän keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Alueidenkäyttölaki 72 § Suunnittelutarve ranta-alueella

Meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalle rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennuskohdetta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

Rakennusten ja rakennelmien sijoittamisessa rantarakennuspaikalle on erityisesti otettava huomioon rakennuspaikan luonnonympäristö ja maisema.

Rakennettaessa ranta-alueille tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja väriytykseen sen lisäksi mitä tämän rakennusjärjestyksen luvussa 3 on määrätty.

21 § Rakennuspaikan koko

Rantaan rajoittuvan rakennuspaikan vähimmäispinta-ala asemakaava-alueiden ulkopuolella ja yleiskaava-alueilla, joissa ei ole rakennuspaikan kokoa koskevaa määräystä tulee olla vakituisen asunnon rakennuspaikalla vähintään 5000 m² ja

loma-asunnon rakennuspaikalla vähintään 3000 m². Muodostettavan rakennuspaikan rantaviivan pituuden tulee olla vähintään 50 metriä.

Rakennuspaikan pinta-alan vähimmäisvaatimus ei koske uudelleen rakentamista, korjaus- ja muutosrakentamista eikä vähäistä lisärakentamista, jos rakennuspaikka pysyy samana ja rakentamisluvan myöntämisen edellytykset ovat muutoin olemassa.

Saariin ja niemiin rakennettaessa tulee saaren pinta-alan olla vähintään yksi hehtaari sekä saaren ja niemen leveyden vähintään 60 metriä.

22 § Rakentamisen määrä ja sijoittuminen ranta-alueella

Ranta-alueella rakennusten kokonaiskerrosala saa olla enintään 8 % rakennuspaikan pinta-alasta. Rakennusoikeus on kuitenkin aina vähintään 100 k-m². Loma-asunnon rakennuspaikalla kokonaiskerrosala saa olla enintään 250 k-m² ja vakituisen asumisen rakennuspaikalla enintään 350 k-m².

Rantarakennuspaikalla rakennuskohteen sijoittamisessa on erityisesti otettava huomioon rakennuspaikan luonnonympäristö ja maisema. Rakennuskohteen sijainti rakennuspaikalla sekä etäisyys rantaviivasta tulee olla sellainen, että rantamaisen luonnonmukaisuus säilyy.

Rakennuspaikalla tulee 15 metrin etäisyydellä rantaviivasta ranta-alueen kasvillisuus pääosin säilyttää.

Rakentamisluvan varaisten rakennuskohteiden sijoittamisessa tulee ottaa huomioon seuraavat määräykset:

- Kerrosalaltaan enintään 100 m² suuruinen rakennuskohde tulee sijoittaa vähintään 30 metrin etäisyydelle ja yli 100 m² suuruinen rakennuskohde vähintään 60 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.
- Rakennuspaikan kokonaisrakennusoikeudesta enintään 250 m² saa rakentaa alle 80 metrin etäisyydelle rantaviivasta.

23 § Lupaa edellyttävän rakennuskohteen korkeusasema ranta-alueilla ja tulvavaara-alueilla

Tulviin varautuminen rakentamisessa, Ympäristöopas 2014

Alin suositeltava rakentamiskorkeus tarkoittaa korkeustasoa, jonka alapuolelle ei tule sijoittaa kastuessaan vaurioituvia rakenteita. Tulvakorkeuden lisäksi tulee ottaa huomioon vesistön ominaispiirteistä ja rakennuksen käyttötarkoituksesta johtuva lisäkorkeus.

Suositus sisävesien rannoille:

Alimman rakentamiskorkeuden määrittämisessä lähtökorkeus on keskimäärin kerran 100 vuodessa sattuvan tulvan korkeus, johon lisätään harkinnanvarainen rakennustyyppistä sekä kunkin vesistön ominaispiirteistä ja aaltoiluvaramasta johtuva lisäkorkeus.

23.1 Yleiset määräykset

Rakentaminen on sijoitettava tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskin hallinta on muutoin varmistettava.

Rakennettaessa ranta-alueilla on rakentamishankkeeseen ryhtyvän otettava huomioon vedenpinnan korkeusvaihtelut riittävän suurella varmuudella. Rakennuksen korkeusasemaa määritettäessä tulee ottaa huomioon myös rakennuksen käyttötarkoitus, rakennustapa ja vesistön ominaispiirteistä johtuva lisäkorkeus (esim. jään työntyminen rantaan ja veden aaltoiluvaikutus).

23.2 Määräykset alimmista rakentamiskorkeuksista

Ranta-alueille ja tulvavaara-alueille rakennettaessa tulee huomioida vesialueille määritetty alin suositeltava rakentamiskorkeus.

	HW1/50 N2000 (m)	HW1/100 N2000 (m)	Suositus alimm. rakentamiskorkeus	
			N2000 (m)	N60 (m)
Leppävesi		82,45	82,85	82,55
Muuratjärvi		91,55	91,75	91,45
Palokka-, Tuomio- ja Al- vajärvi		95,40	95,70	95,40
Päijänne		80,10	80,40	80,10
Saarijärvi	119,05		119,45	119,16

Alin suositeltava rakentamiskorkeus tarkoittaa korkeustasoa, jonka alapuolelle ei saa sijoittaa kastuessaan vaurioituvia rakenteita tai sähkötekniisiä laitteita.

Mikäli rakennuksen perustamistapa on muu kuin maavarainen tai rakennuksessa on kellareita tai muita vastaavia tiloja, harkitsee rakennusvalvontaviranomainen alimman lattiakoron tapauskohtaisesti.

Muiden järvien ja jokien rannoilla rakennus tulee rakentaa siten, että rakentamiskorkeus on vähintään yhden metrin tulvakorkeutta korkeammalla. Ellei tulvakorkeutta ole tiedossa, rakentamiskorkeus on järvien ja jokien rannoilla oltava vähintään 1,7 metriä keskivedenpintaa korkeammalla.

24 § Vapaa-ajan asunnon käyttötarkoituksen muutos

Vapaa-ajan asunnon käyttötarkoituksen muuttaminen pysyvään asuinkäyttöön on mahdollista oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan tai asemakaavaan perustuen. Mikäli kaavassa ei ole määrätty rakennuspaikan kokoa, tulee rakennuspaikan täyttää seuraavat ehdot:

- Rantaviivan pituuden tulee olla vähintään 40 metriä
- Rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m²
- Rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 2000 m², jos rakennuspaikka liitetään keskitettyyn jätevesiverkostoon tai jätevesien käsittelyjärjestelmä täyttää rakennusjärjestyksen ja ympäristönsuojelumääräysten ehdot.

Rakennusjärjestyksen liitteessä 2 on osoitettu rakentamislain 18 §:n mukaiset alueet, joilla käyttötarkoituksen muutos ei edellytä poikkeamislupaa eikä suunnittelutarvealuetta koskevien sijoittamisen edellytysten tarkastelua ennen rakentamisluvan myöntämistä, mikäli rakennuspaikka täyttää edellä mainitut pinta-alaa ja rantaviivan pituutta koskevat vaatimukset.

5 RAKENTAMISEN LUVANVARAISUUS

25 § Luvanvaraisuudesta vapautetut vähäiset uudisrakentamiskohteet ja niitä koskevat määräykset

25.1 Yleismääräys

Rakentamislain 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuina vähäisinä hankkeina pidetään seuraavat ehdot täyttäviä rakentamiskohteita, jotka eivät ole rakentamisluvan tarpeessa.

Vähäisten hankkeiden rakentamisessa on noudatettava lainsäädännön, asetuksen, alueen kaavan sekä rakennusjärjestyksen määräyksiä, vaikka rakentaminen ei edellyttäisi rakentamislupaa.

25.2 Aidat ja niiden tukimuurit

Luvanvaraisuudesta on vapautettu kiinteistöjen välisen aidan rakentaminen kiinteistöjen rajalle, kun kiinteistöjen haltijat ovat yhdessä sopineet aidan rakentamisesta ja kunnossapidosta ja kun

- 1) asuintonttien välisen tai asuintontin ja kadun/tien/puiston/muun yleisen alueen välisen aidan enimmäiskorkeus tukimuureineen on 1,6 metriä,
- 2) teollisuus-, liike- ja varastotonttien aidan enimmäiskorkeus on 2 metriä
- 3) muiden tonttien aidan enimmäiskorkeus on 2 metriä

Jos korkeutensa puolesta luvanvaraisuudesta vapautetun aidan rakentamisesta ei päästä kiinteistöjen haltijoiden välillä yhteisymmärrykseen, voi aidan rakentaa, jos sen sijoittaa kokonaan omalle puolelleen vähintään 1 metrin etäisyydelle yhteisestä rajasta.

Suojellut kohteet, arvokkaat kulttuuriympäristöt

Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske asemakaavalla suojeltuja rakennetun ympäristön alueita.

25.3 Tukimuurit

Luvanvaraisuudesta on vapautettu tukimuurin rakentaminen kiinteistöjen rajalle naapurikiinteistön haltijan suostumuksella, kun tukimuurin korkeus on enintään 1,6 metriä.

25.4 Aurinkosähköjärjestelmät

Luvanvaraisuudesta on vapautettu muuhun kuin suojeltuun rakennukseen ja muualle kuin suojeltuun tai arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön sijoitettavat paneelikentät tai aurinkokeräimet silloin, kun niiden kokonaispinta-ala alle 100 m².

Suojellut kohteet ja arvokkaat kulttuuriympäristöt

Aurinkokeräinten sijoittaminen suojeltuun rakennukseen taikka suojeltuun tai arvokkaaseen kulttuuriympäristöön edellyttää rakentamislupaa. Suojelluissa kohteissa ja arvokkaassa kulttuuriympäristössä järjestelmää ei saa sijoittaa kadun puoleiselle sivulle.

25.5 Ilmalämpöpumput

Luvanvaraisuudesta on vapautettu lämpöpumpun sijoittaminen muuhun kuin suojeltuun rakennukseen tai sellaiseen rakennuspaikalle. Luvanvaraisuudesta on vapautettu myös sijoittaminen sellaiseen lämmittämättömään rakennukseen, jonka rakentaminen ei vaadi rakentamislupaa.

Suojellut kohteet ja arvokkaat kulttuuriympäristöt

Ilmalämpöpumpun sijoittaminen suojeltuun rakennukseen taikka suojeltuun tai arvokkaaseen kulttuuriympäristöön edellyttää rakentamislupaa. Suojelluissa kohteissa ja arvokkaassa kulttuuriympäristössä lämpöpumppuja ei saa sijoittaa kadun puoleiselle julkisivulle.

25.6 Jätevesijärjestelmät

Luvanvaraisuudesta on vapautettu rakennuksen liittäminen vesihuoltolaitoksen tai jätevesiosuuskunnan verkostoon.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentaminen, kun

- 1) kysymyksessä on ns. harmaa-vesijärjestelmän rakentaminen, joka ei sijoitu pohjavesi- tai ranta-alueelle
- 2) kysymyksessä on umpisäiliön asentaminen muualla kuin ranta- tai pohjaviesialueella
- 3) rakennuksessa on ns. kantovesi ja se sijoittuu muualle kuin asemakaava-alueelle

Jos kiinteistölle ei pääse yleisessä käytössä olevalla kuljetuskalustolla, tulee jätevesijärjestelmän olla sellainen, että lietteen voidaan käsitellä kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti itse.

Umpisäiliötä käytettäessä edellytetään aina, että säiliö varustetaan hälytysjärjestelmällä, joka ilmaisee säiliön täyttymisen.

Kiinteistön omistajan ja haltijan on huolehdittava siitä, että jätevesijärjestelmästä laaditaan suunnitelma silloin, kun järjestelmä rakennetaan tai olemassa olevan järjestelmän toimintaa tehostetaan. Tämä koskee myös luvanvaraisuudesta vapautettuja tapauksia. Mikäli hanke ei vaadi rakentamislupaa, on suunnitelma toimitettava tiedoksi kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Rakentamislupaa edellyttävissä hankkeissa suunnitelma on toimitettava rakennusvalvontaviranomaiselle.

25.7 Julkisivuun kiinnitettävät laitteet

Luvanvaraisuudesta on vapautettu seuraavat toimenpiteet muissa kuin suoje-luissa rakennuksissa:

- julkisivuun kiinnitettävän muun kilven kuin mainoskilven asentaminen
- Rakennukseen kiinnitettävän avattava markiisin, aurinkosuojuksen, sade-suojan tai muu vastaavan laitteen asentaminen.

25.8 Laiturit

Luvanvaraisuudesta on vapautettu kiinteistölle sijoittuvan kelluvarakenteisen laiturin rakentaminen, kun laiturin pituus on enintään 15 metriä ja pinta-ala enintään 30m².

25.9 Kasvihuoneet ja kasvutunnelit

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella maatalan tilakeskuksen alueelle sijoittuva kasvihuone, kun kasvihuoneen rakennusala on alle 100 k-m² ja etäisyys kiinteistön rajoista on vähintään 4 metriä.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella kasvutunnelit edellyttäen, että ne eivät sijoitu valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman alueelle tai muilla tavoin suojellulle alueelle ja sijoittuvat vähintään 4 metrin etäisyydelle kiinteistön rajoista.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueella kasvihuone ja kasvutunneli, kun kasvihuoneen rakennusala on alle 30 k-m² ja kasvutunnelin rakennusala on alle 50 k-m² ja ne sijoittuvat asemakaavan rakennusalan sisäpuolelle, tai vähintään 4 metrin etäisyydelle kiinteistön rajasta. Naapurin kirjallisella suostumuksella voi alle 30 k-m² kasvihuoneen tai alle 50 k-m² kasvutunnelin rakentaa 1 metrin päähän kiinteistön rajasta.

25.10 Lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella maatalan tilakeskuksen alueelle tai vastaavan pihapiirin yhteyteen sijoittuva ja vähintään 50 metrin päähän kiinteistön rajoista sijoitettava:

- alle 100 m² kattamaton lantala;
- alle 50 m² katettu lantala, jonka ilman kiinteitä seinärakenteita oleva osuus on vähintään 30 %;
- alle 500 m³ lietesäiliö; ja
- alle 100 m² kattamaton laakasiilo.

25.11 Siilot ja varastointisäiliöt

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella maatalan tilakeskuksen alueelle tai muulle yritystoiminnan rakennuspaikalle sijoittuva siilo ja varastointisäiliö, kun siilon tai varastointisäiliön tilavuus on alle 120 m³ ja kokonaiskorkeus on alle 8 metriä.

25.12 Liikuteltavat laitteet

Luvanvaraisuudesta on vapautettu rakennuspaikalle sijoitettavan tavanomaista retkeily- ja virkistyskäyttöä palvelevan liikuteltavan laitteen paikallaan pysyttäminen, kun paikallaan pitämisen aika on alle 6 kk vuodesta.

25.13 Tekniset rakennelmat

Luvanvaraisuudesta on vapautettu muuntamo, jv-pumppaamo, paineenkorotus- asema, sähköenergiavarasto tai muu vastaava tekninen rakennelma, kun rakennelman kerrosala on alle 10 m².

26 § Luvanvaraisuudesta vapautettavat korjaus- ja muutostyöt ja niitä koskevat määräykset

26.1 Yleismääräys

Rakentamislain 42 § 2 momentissa tarkoitettuina vähäisinä hankkeina pidetään seuraavat ehdot täyttäviä rakentamiskohteita ja -toimenpiteitä, jotka vapautetaan luvanvaraisuudesta.

26.2 Asuinrakennusten terassien ja parvekkeiden lasittaminen

Luvanvaraisuudesta on vapautettu terassin ja parvekkeen lasittaminen, kun

- 1) lasituksesta on avattavissa vähintään 30 % ulkoilmaan rajoittuvasta osasta; ja
- 2) terassit ja parvekkeet ovat jo ennestään osastoituja palomääräysten edellyttämällä tavalla.

Suojellut rakennukset ja alueet

Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä alueita, joita koskee aluesuojelumerkintä.

26.3 Savupiiput ja tulisijat

Luvanvaraisuudesta on vapautettu uuden tulisijan asentaminen vanhan tilalle, uuden tulisijan asentaminen olemassa olevaan savuhormiin sekä savuhormin ja tulisijan asentaminen rakennukseen, joka rakentamislain mukaan ei vaadi rakentamislupaa.

26.4 Julkisivun ja katon värisävyn muutokset

Julkisivun ja katon värisävyn tulee olla alueelle ja rakennusajankohdalle ominainen.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu rakennusten julkisivun ja katon värisävyn muutokset muualla kuin asemakaava-alueilla.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueilla rakennusten julkisivun ja katon värisävyn muutokset, kun noudattaa kaavamääräyksiä ja rakennustapaohjeita.

Suojellut rakennukset ja alueet

Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä alueita, joita koskee aluesuojelumerkintä.

26.5 Hiihtohissit

Luvanvaraisuudesta on vapautettu hissien korvaaminen vastaavalla uudella hissillä.

26.6 Entisöinti

Rakennuksen entisöinti ilman rakentamislupaa on sallittu suoraan lain perusteella, mikäli rakentamislain 42 § 3 momentissa asetetut edellytykset työlle täyttyvät.

Rakennetun ympäristön entisöinti ja kunnossapito ei pääsääntöisesti edellytä rakentamislupaa, mikäli työ ei kohdistu suojeltuun rakennukseen ja korjauksen lopputulos vertautuu rakennuksen lähtötilanteeseen tai rakennettu ympäristö siistiytyy toimenpiteen johdosta.

Ennen töihin ryhtymistä tulee luvan tarve tarkastaa rakentamislaita. Epäselvissä tapauksissa arvioinnin luvantarpeesta tekee rakennusvalvontaviranomainen.

6 RAKENTAMINEN ERITYIS- ALUEILLA

27 § Arvokkaat ja suojellut ympäristöt ja kohteet

27.1 Arvokkaan kulttuuriympäristöalueen ja -kohteen määritelmä

Arvokkailla kulttuuriympäristöalueilla ja -kohteilla tarkoitetaan seuraavia alueita ja kohteita:

- 1) museoviraston tekemään inventointiin perustuvat valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY)
- 2) valtakunnallisesti merkittävät maisema-alueet (VAMA)
- 3) maakuntakaavassa osoitetut maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt, jotka käsittävät sekä maisema- että rakennetun kulttuuriympäristön alueita
- 4) kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmassa osoitetut paikallisesti arvokkaat rakennuskohteet ja -alueet
- 5) asema-, yleis- ja osayleiskaavoissa osoitetut kaupunkikuvallisesti tai kulttuuriympäristöltään arvokkaat alueet ja alueen osat, joissa rakennettu ympäristökuva säilytetään
- 6) yleis- ja osayleiskaavoissa osoitetut erilliset arvokkaat rakennukset tai muut kohteet
- 7) Yleiskaavan mukaisia säilyttämisen arvoisia pientaloalueita (Säilyke-raportti)
- 8) Erityislainsäädännöllä, esimerkiksi lailla rakennusperinnön suojelemisesta tai kirkkolailla, suojellut kohteet

27.2 Erityisalueen yleiset määräykset

Arvokkaille kulttuuriympäristö- ja maisema-alueille rakentamista suunniteltaessa on erityistä huomiota kiinnitettävä rakennuskohteen sijoittumiseen

ympäristöön, maisemaan, rakennuskantaan ja alueen ominaispiirteiden säilyttämiseen niin, että kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot säilyvät.

Alueella olevaa rakennuskantaa ja pihapiirejä tulee säilyttää ja korjata perinteitä vaalien. Rakentamisen tulee tapahtua alueen kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja korostetusti huomioiden.

27.3 Muinaisjäännökset

Kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muistoja Suomen aikaisemmasta historiasta. Kiinteään muinaisjäännökseen kajoaminen on kiellettyä. Mikäli muinaisjäännös tuottaa merkitykseensä nähden kohtuutonta haittaa, voi Museovirasto hakemuksesta myöntää luvan muinaisjäännökseen kajoamiseen. Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on ennen rakentamislain mukaisen luvan saamista taikka toimenpiteeseen ryhtymistä saatava hankkeelle muinaismuistolain mukainen kajoamislupa.

28 § Rakentaminen pohjavesialueilla

28.1 Pohjaveden suojele ja pilaantumisen estäminen

Pohjaveden suojeleluun ja pintavesien pilaantumisen ehkäisemiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjavesialueilla sekä vedenhankintavesistöjen valuma-alueilla rakennustöitä tehtäessä.

Ainoastaan puhtaiden hulevesien imeyttäminen alueelle on mahdollista.

Maata kaivettaessa pohjaveden ylimmän pinnan ja maanpinnan välille on jätettävä riittävä suojakerros ja täyttöjä tehtäessä täyttöainesten on oltava laadultaan täyttöön soveltuvia puhtaita maa-aineksia.

Maalämpökaivoja tai lietesäiliöitä ei saa sijoittaa pohjavesialueelle.

28.2 Selvitysvaatimukset

Rakentamista suunniteltaessa on tarvittaessa tutkittava rakentamisen vaikutukset pohjaveden laatuun, korkeusasemaan ja virtauksiin.

Rakentaminen tärkeillä pohjavesialueilla, tai vedenhankintavesistöjen valuma-alueille ja pohjaveden pysyvä alentaminen edellyttää pohjaveden hallintasuunnitelmaa ja tarkkailuohjelmaa. Suunnittelun yhteydessä on myös selvitettävä tarve vesilain mukaiseen lupaan.

Pohjavesialueelle tai vedenhankintavesistön valuma-alueelle rakennettavan uudisrakennuksen lämmitysmuoto ja siihen liittyvä huolto tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden pilaantumisvaaraa.

29 § Pilaantunut maaperä

29.1 Selvitysvaatimukset

Jos rakennuspaikan tai ympäröivän alueen maaperä on pilaantunut tai sen epäillään pilaantuneen, maaperä on tutkittava. Tehty selvitys ja selvitys niistä toimenpiteistä, joihin on tarpeen ryhtyä pilaantuneisuuden vuoksi, tulee liittää rakentamislupahakemukseen.

29.2 Ilmoitusvaatimus

Pilaantuneesta maa-alueesta ja sen puhdistamisesta on ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

29.3 Määräys

Pilaantunut maaperä on puhdistettava rakentamiseen soveltuvaksi ennen rakentamiseen ryhtymistä.

30 § Haitalliset yhdisteet

30.1 Ilmoitusvaatimus

Jos rakentamiseen liittyvän suunnittelun tai rakennustyön aikana havaitaan haitallisia yhdisteitä (esim. radon ja arseeni), on siitä viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

30.2 Selvitysvaatimukset

Erityissuunnitelmissa tulee esittää rakenteelliset ratkaisut radonin torjumiseksi, joilla huolehditaan siitä, ettei rakennettavien uusien ja peruskorjattavien asuin- ja työtilojen huoneilman radonpitoisuus ylitä valtakunnallisia ohjearvoja.

30.3 Määräys

Jos maaperän puhtautta ei ole pystytty tehtyjen tutkimusten perusteella yksiselitteisesti selvittämään, rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä

luvanhakijan varmistamaan rakennuksen alapohjarakenteiden ja ilmanvaihdon suunnittelulla, että maaperässä mahdollisesti olevat haitalliset yhdisteet eivät pääse rakennuksen sisätiloihin.

Rakennuksen alapohjarakenteita suunniteltaessa ja niitä rakennettaessa on varmistettava, ettei maaperän tai täyttösoran radon pääse huonetiloihin.

31 § Puisten perustusrakenteiden huomioon ottaminen

31.1 Yleiset määräykset

Alueilla, joilla rakennusten perustamiseen on käytetty puupaalutusta tai muita puisia rakenteita, tulee rakentamisessa huomioida sen vaikutukset vallitsevaan pohjaveden pinnan tasoon ja pohjaveden virtausmahdollisuuksiin.

Mahdollisimman laaja osa rakennuspaikasta tulee toteuttaa vettä läpäisevällä pintamateriaalilla, jos pohjaveden korkeudella on merkittävä vaikutus alueen rakennusten perustuksiin.

31.2 Selvitysvaatimukset

Rakentamista suunniteltaessa on tarvittaessa tutkittava rakentamisen vaikutukset pohjaveden laatuun, korkeusasemaan ja virtauksiin.

Rakennusvalvontaviranomainen voi edellyttää tarkempia suunnitelma ja tarvittaessa valvontaa pohjaveden suojelemiseksi rakentamisen vaikutuksilta.

32 § Melun ja värinän huomioiminen

32.1 Yleiset määräykset

Rakennuksen suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota rakennukseen ulkoapäin tunkeutuvan melun, runkomelun sekä värinän torjuntaan rakennuksen käyttötarkoitus ja sijainti huomioiden.

Rautateiden, maanteiden ja katujen läheisyydessä rakennuspaikan maaperään liikenteestä ja katurakenteista mahdollisesti aiheutuva värinä tai runkomelu tulee ottaa huomioon rakennusten sijoittamisessa ja rakenteiden suunnittelussa.

32.2 Selvitysvaatimukset

Liikenteen ja katurakenteiden aiheuttamat maaperän värinätasot tulee selvittää tarvittaessa mittauksin.

Rakennettaessa tie-, katu- tai ratamelualueille tulee ennen rakennuksen käyttöönottoa tarvittaessa mittauksilla varmentaa melun- ja värinäntorjunnan toteutunut taso.

7 PIHA-ALUEEN RAKENTAMINEN

33 § Piha-alueen suunnittelu ja rakentaminen

33.1 Yleiset määräykset

Piha-aluetta suunniteltaessa ja rakennettaessa on huolehdittava, että siitä tulee tontin tai rakennuspaikan käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla käyttökelpoinen, terveellinen, turvallinen ja viihtyisä eikä se tuota haittaa naapureille. Pihamaan rakentamisessa tulee ottaa huomioon myös sen kulttuurihistorialliset arvot ja erityiset alueen luontoarvot tulee säilyttää.

Rakentamisen suunnittelussa tulee huomioida puiden ja viheralueiden säilyttäminen ja lisääminen. Rakennettaessa on säilytettävä puut, joiden kaataminen ei ole rakentamisen tai rakennusten kunnossapidon tai turvallisuuden kannalta välttämätöntä.

Mahdollisimman suuri osuus rakennuspaikasta on pyrittävä säilyttämään viherpeitteisenä ja vettä läpäisevänä. Viherpeitteisyyteen luetaan myös viherkatot.

Mikäli rakentamisluvassa, maisematyöluvassa tai muussa luvassa myönnetään lupa puiden kaatamiseen, voidaan luvalla määrätä myös puiden lisäistutuksista.

33.2 Pihan rakentaminen

Rakentamattomat rakennuspaikan osat tulee säilyttää mahdollisimman luonnonmaisina ja puustoisina.

Rakennettavat piha-alueen osat tulee mahdollisuuksien mukaan toteuttaa vettä läpäisevin kerroksin ja suosia niillä istutuksia ja viherrakentamista.

Kiinteistön haltijan on valvottava kiinteistönsä puiden kuntoa ja on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin ympäristölleen vaarallisen puun poistamiseksi. Kymmenen tai useamman, halkaisijaltaan yli 9 cm paksuisen (rungon halkaisija 1 metrin korkeudelta mitattuna) puun kaataminen edellyttää rakennusvalvonnan myöntämää maisematyölupaa:

- asemakaava-alueella;
- ranta-asemakaava-alueella, jos ranta-asemakaavassa niin määrätään;
- yleiskaava-alueella, jos yleiskaavassa niin määrätään, lukuun ottamatta puiden kaatamista yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi osoitetulla alueella;
- alueella, jolla on voimassa alueidenkäyttölain 53 §:ssä tarkoitettu rakennuskielto asemakaavan laatimiseksi tai jolle yleiskaavan laatimista tai muuttamista varten on niin määrätty.

Puita ei saa istuttaa teknisten verkostojen päälle tai 3,0 metriä lähemmäksi maanalaista putkistoa, asemakaavan mukaiselle rasitealueelle tai muutoin rasiitetulle tai yhteisjärjestelyn piirissä olevalle alueelle ilman erikseen asiasta kirjallisesti sopimista rasiteoikeuden haltijan tai yhteisjärjestelyjen muiden osapuolten kanssa. Puiden tai muiden istutusten oksat ja juuret eivät saa ulottua kasvaessaankaan katualueelle.

34 § Aidat ja aidanteet

Kiinteistön ja kadun tai puiston rajalle kokonaan oman kiinteistön puolelle voidaan istuttaa pensasaita, pensasryhmiä aidanteiksi tai rakentaa kiinteä aita. Istutukset eivät kasvaessaankaan saa ulottua katu- tai puistoalueelle.

Aitatyypin ja -värin tulee sopeutua alueen ja viereisten kiinteistöjen aitatyyppeihin. Rakentamistapaohjeissa voi olla alueellisia suosituksia aitatyypeistä.

Aidasta ei saa aiheutua haittaa naapureille, liikenteelle, kadun kunnossa- ja puhtaanapidolle eikä teknisten verkostojen käytölle ja kunnossapidolle. Aitaa ei saa rakentaa siten, että se voi aiheuttaa loukkaantumisvaaraa tai näkemäestettä katualueelle.

Ulkovarastoinnin näkösuojaksi tulee tarvittaessa rakentaa umpinainen ja kaupunki- tai maisemakuvaan sopeutuva aita.

Aidan rakentamisen luvanvaraisuudesta on määrätty 25 §:ssä.

35 § Erityismääräykset asemakaava-alueiden ulkopuolisilla alueilla

Peltoalueiden tai muuhun avoimeen maisemaan vaikuttava rakentaminen tulee sijoittaa olemassa olevien pihapiirien ja metsäsaarekkeiden tuntumaan.

Rakentamisessa on pyrittävä säilyttämään rakennuspaikan luonnonmukaisuus sekä säästettävä luonnon merkittäviä kauneusarvoja ja erikoisia luonnonesiintymiä, kuten esimerkiksi siirtolohkareita ja kauniita yksittäispuita.

36 § Erityismääräykset ranta-alueilla

Rakennuskohteiden rakentaminen on suunniteltava ja toteutettava siten, että rakennuspaikan puusto ja muu kasvillisuus, pinnanmuodot sekä luonnonarvot säilyvät mahdollisimman luonnonmukaisina.

37 § Piha-alueen korkeusasema

Pihamaan korkeusaseman tulee sopeutua olemassa olevan ympäristön korkeusasemiin. Pihamaan korkeusasemaa ei saa ilman rakennusvalvontaviranomaisen lupaa olennaisesti muuttaa siitä, mitä rakennusluvassa vahvistetut piirustukset osoittavat.

Uudis- ja lisärakentamisen yhteydessä pihamaa tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että pihamaan korkeusasema sopeutuu luontevasti ympäristöönsä. Mikäli katusuunnitelmassa on määritelty katukorkeus, tulee pihamaan korkeusasema ja ajoliittymä sovitaa tähän korkeuteen.

38 § Pengerrykset ja tukimuurit

Jos pihamaata on tarpeen tasata, se on ensisijaisesti toteutettava pengertämällä ja toissijaisesti tukimuureilla. Luiskaaminen ja pengertäminen on toteutettava kokonaan omalla tontilla siten, etteivät maa-ainekset valu naapuritontin puolelle taikka katu- tai muulle yleiselle alueelle.

Tukimuurin sijoittaminen naapurintontin rajalle edellyttää naapurintontin haltijan suostumusta. Erityisestä syystä rakennusvalvontaviranomainen voi antaa luvan rakentaa tukimuurin naapurin rajaan kiinni, vaikka tämä ei ole antanut suostumustaan.

Pengertämistä tontin rajalla ei saa ilman rakennusvalvontaviranomaisen suostumusta tehdä jyrkemmäksi kuin 1:3.

Pengerryks tai tukimuuri ei saa muodostaa liikennettä haittaavaa tai muuta vaaraa aiheuttavaa näkemäestettä. Tukimuurin materiaalin, muoto ja värisävyn tulee olla alueelle ominainen ja soveltua kaupunkikuvaan.

Pengerryksen ja tukimuurin rakentamisen luvanvaraisuudesta on määrätty 25 §:ssä.

39 § Ajoneuvoliittymä, liikennejärjestelyt ja pelastustie

39.1 Ajoneuvoliittymä

Tontille tai rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kadulle tai tielle johtavan ajoneuvoliittymän.

Erityisestä syystä rakennusvalvontaviranomainen voi sallia rakennettavaksi useamman ajoneuvoliittymän, mikäli se tontin tai rakennuspaikan käytön kannalta on perusteltua. Asiasta tulee pyytää kaupungin toimivaltaisen viranomaisen lausunto. Liittymän tulee olla toteutettavissa liikenneturvallisuuksa vaarantamatta.

Ajoneuvoliittymässä on oltava riittävä esteetön näkemäalue ympäri vuoden.

Asemakaava-alueilla

Ajoneuvoliittymän leveys pientalojen rakennuspaikoilla saa olla enintään 6 metriä ja muilla rakennuspaikoilla enintään 8 metriä. Ajoneuvoliittymän pituuskaltevuus ei saa olla jyrkempi kuin 1:10. Erityisestä syystä rakennusvalvontaviranomainen voi sallia rakennettavaksi leveämmän tonttoliittymän, mikäli kiinteistön asemakaavan mukainen toteuttaminen sitä vaatii. Asiasta tulee pyytää kaupungin toimivaltaisen viranomaisen lausunto.

Mikäli rakennuspaikalle ei ole järjestettävissä edellä mainitun mukaista liittymää, rakennukseen on järjestettävä vähintään 4 metriä leveä kulkuaukko, jonka vapaa korkeus on vähintään 4,6 metriä ja pituuskaltevuus enintään 1:10.

39.2 Pihan liikennejärjestelyt

Rakennuspaikan ajoneuvoliikenne ja esteettömät kulkuväylät on suunniteltava ja toteutettava siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa asukkaille, ympäristölle tai yleiselle liikenteelle.

Ajoneuvosuojien etäisyys kiinteistön rajalta tulee olla vähintään 7 metriä, jos ajo tapahtuu suoraan tonttiliittymän suuntaisesti. Tontin autopaikat ja pihajärjestelyt tulee toteuttaa siten, että autoilla on kääntymismahdollisuus oman tontin alueella.

Pientalokiinteistöillä pysäköintijärjestelyt on pyrittävä sovittamaan niin, että ajoneuvo on mahdollista pysäköidä rakennuksen pääasiallisen asuinkerroksen tasolle.

39.3 Pelastustie

Hälytysajoneuvoilla tulee olla pääsy riittävän lähelle rakennusta ja sen sisäänkäyntejä.

Pelastuslaitoksen nostokalustolla on oltava vapaa pääsy kolmikerroksisen tai sitä korkeamman rakennuksen lähelle siten, että pelastustoimenpiteet ovat mahdollisia. Pelastustielle rakennuspaikan sisääntulon yhteyteen, kiinteistön alueelle on sijoitettava pelastustietä osoittava kilpi.

Pelastustien tulee olla mitoitukseltaan käyttötarkoitukseen soveltuva.

40 § Auto- ja polkupyöräpaikat

40.1 Autopaikat

Ellei asemakaavassa ole määräyksiä autopaikkojen järjestämisestä, tontille tulee autopaikkoja rakentaa viimeisimmän kaupunkirakennelautakunnan vahvistaman pysäköintinormin mukaisesti.

Kiinteistöissä, joissa on enemmän kuin kaksi asuntoa, tulee liikkumisesteisille osoittaa vähintään 1 autopaikka.

Liikkumisesteisten autopaikat tulee sijoittaa sisäänkäyntiin nähden tarkoituksenmukaisesti ja ne tulee merkitä liikkumisesteisen tunnuksella. Liikkumisesteisille osoitetun autopaikan tunnusmerkinnän on oltava nähtävissä vuodenajasta riippumatta. Näiltä autopaikoilta sekä kiinteistön rajalta on oltava liikkumisesteisille soveltuva kulkuväylä rakennukseen ja sitä palveleviin tiloihin. Autopaikat on järjestettävä siten, että asuminen ja piha-alueen käyttö häiriintyvät mahdollisimman vähän.

40.2 Polkupyöräpaikat

Rakennuspaikalle on varattava riittävästi tilaa polkupyörien ja liikkumisen apuvälineiden säilyttämistä varten.

Ellei asemakaavassa ole määräyksiä polkupyöräpaikkojen järjestämisestä, tulee polkupyöräpaikkoja asemakaava-alueella rakentaa viimeisimmän kaupunkirakennelautakunnan vahvistaman pyöräpysäköintinormin mukaisesti.

Muiden alueiden osalta pyöräpysäköinnin mitoitus ratkaistaan tapauskohtaisesti.

40.3 Polkupyöräpaikat, korjaus- ja muutostyöt

Piha-alueeseen kohdistuvan rakentamistoimenpiteen ja rakennuksen peruskorjauksen yhteydessä tulee mahdollisuuksien mukaan parantaa polkupyörien pysäköintimahdollisuuksia ja säilytystä.

41 § Jätehuolto ja varastointitilat

Jätteen keräysvälineet, jätetilat (sis. jätekatokset, jäteaitaukset ja jätehuoneet) ja kompostorit tai kompostit eivät saa rumentaa ympäristöä. Keräysvälineet sekä jätetilat on pidettävä kunnossa ja jyräjoiden pääsy jätehuoneisiin ja -astioihin on estettävä.

Rakentamislupahakemuksessa tulee osoittaa rakennuspaikalle rakennettavien rakennusten kokoon ja käyttötarkoitukseen suhteutetut, riittävät tilat jätehuollon järjestämiseen. Tilojen toteutuksessa on otettava huomioon jätteiden lajittelun ja kuljetuksen edellyttämät sekä kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä tiloille asetetut vaatimukset.

Keräysvälineet, jätekatokset ja -aitaukset, kompostorit tai kompostit eivät saa aiheuttaa haittaa asemakaavan toteuttamiselle eikä niitä saa sijoittaa ajoneuvoliittymän näkemäalueelle. Keräysvälineet, jätekatokset ja -aitaukset tulee sijoittaa paloturvallisuus huomioiden, eikä niitä saa sijoittaa kaupungin hallinnoimalle alueelle ilman kaupungin kirjallista suostumusta.

42 § Tontin lumet

Tontilta on varattava tontin ja tonttiliittymien lumien varastoinnille riittävästi tilaa. Lumet on kuljetettava lumen keräyspaikkoihin, mikäli ei eivätkä mahdu tontille. Lunta ei saa siirtää tai varastoida tie-, katu- tai muille yleisille alueille.

43 § Hulevedet ja perustusten kuivatusvedet

Tontille on rakennettava sen rakentamisen yhteydessä hulevesien ja perustusten kuivatusjärjestelmä.

Ensisijaisesti hule- ja kuivatusvedet on pyrittävä imeyttämään omalla kiinteistöllä, mikäli maaperäolosuhteet sen sallivat ja jollei siitä aiheudu lähialueen rakennuksille kosteusvauriovaaraa. Ne hulevedet ja perustusten kuivatusvedet, joita ei imeytetä tontilla, on johdettava yleiseen hulevesijärjestelmään.

Alueilla, joilla vaaditaan hulevesien viivytystä, on viivytys toteutettava omalla tontilla ensisijaisesti luontopohjaisina ratkaisuna kuten painanteina, viivytysaltaina tai vastaavina, ja toissijaisesti maanalaisena viivytysratkaisuna. Omakoti- ja paritalotonttien osalta erillistä viivytystä ei vaadita, mikäli suurin osa tontista on vettä läpäisevää materiaalia tai ellei kaava toisin määrää.

8 RAKENNUKSEN TAI SEN OSAN PURKAMINEN

44 § Rakennuksen tai sen osan purkaminen

44.1 Selvitysvaatimukset

Rakennusvalvontaviranomainen voi edellyttää, että ennen purkamistyön aloittamista laaditaan purkamissuunnitelma.

Rakennusvalvontaviranomainen voi erityisestä syystä rakennuksen tai sen osan purkamisen sisältävää rakentamislupahakemusta tai erillistä purkamislupahakemusta käsitellessään edellyttää, että hakija toimittaa asiantuntijan tekemän kuntotutkimuksen ja/tai selvityksen rakennuksen ja sen sisätilan historiallisesta tai rakennustaiteellisesta arvosta.

44.2 Purkamistyön toteuttaminen

Purkamistyöstä ei saa aiheutua merkittäviä haitallisia melu-, pöly-, roskaantu- mis- tai muita vastaavia vaikutuksia ympäristölle tai naapurustolle.

Purkamistyössä tulee noudattaa kiertotalouden periaatteita. Rakennuksen osien uudelleenkäyttöä rakennuspaikalla tulee priorisoida suhteessa kierrätykseen. Käytöstä poistettava materiaali tulee toimittaa asianmukaisesti jätteenä käsiteltäväksi.

44.3 Rakennuspaikan siistiminen purkamisen jälkeen

Jos uuden rakennuksen rakentamista ei aloiteta välittömästi rakennuksen tai sen osan purkamisen jälkeen, on rakennuspaikka viivytyksettä siistittävä purkamisen jäljiltä.

9 YLEISET ALUEET, JULKINEN KAUPUNKITILA

45 § Julkinen kaupunkitila

45.1 Kadut, torit ja muut yleiset alueet

Katujen, torien ja muiden vastaavien liikennealueiden päällysmateriaalit ja muut rakenteet on suunniteltava ja rakennettava kaupunkikuvaan sopiviksi ja tarkoituksenmukaisiksi. Katua rakennettaessa tulee pyrkiä esteettömyyteen ja näkövammaisten huomioon ottamiseen. Jalankulku- ja pyöräilyväylän ja ajoradan välinen korkeusero suojatien kohdalla ei saa oleellisesti haitata liikkumista. Jalkakäytävää päällystettäessä liikkeiden ja asiakaspalvelutilojen sisäänkäyntijärjestyksessä tulee mahdollisuuksien mukaan pyrkiä esteettömyyteen ja näkövammaisten huomioon ottamiseen.

Kun ajorata tai jalankulku- ja pyöräilyväylä päällystetään uudelleen, ei kadun pinnan korkeutta saa ilman erityistä syytä muuttaa niin, että kadun varrella olevat tontit jäävät katuun nähden alemmaksi tai ylemmäksi kuin mitä ne olivat ennen kadun uudelleen päällystämistä.

45.2 Julkisen kaupunkitilan rannat ja laiturit

Julkisen kaupunkitilan rantaan sijoitettavien laiturien, aallonmurtajien ja muiden vastaavien rakennelmien kulkureitteineen tulee soveltua kunkin alueen kaupunkikuvaan ja rantamaisemaan.

10 RAKENNUSTYÖN AIKAISET JÄRJESTELYT

46 § Työmaan perustaminen, käyttö ja siistiminen

46.1 Työmaan perustaminen ja aitaaminen

Työmaa on, ottaen erityisesti huomioon jalankulku- ja pyöräliikenteen sujuvuus, erotettava ympäristöstään turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti, tarvittaessa aitaamalla.

Rakennustyön aikaiset varusteet (mm. käymälät) ja varastot on sijoitettava rakennuspaikalle siten, että ne eivät kohtuuttomasti aiheuta häiriötä naapurikiinteistön käytölle.

Korjaustyön yhteydessä työmaa on tarvittaessa erotettava toiminnassa olevista tiloista väliaikaisilla suojarakenteilla. Rakennusvalvontaviranomainen voi asettaa suojauksella palokatko- tai muita vaatimuksia. Myös muu työmaa-aikainen paloturvallisuus on huomioitava ja oltava tarvittaessa yhteydessä pelastuslaitokseen asianmukaisten paloturvallisuusjärjestelyiden varmistamiseksi.

Kaupunki voi hakemuksesta myöntää määräajaksi oikeuden käyttää katua tai muuta yleistä aluetta työmaan toimintojen sijoittamiseen.

46.2 Säilytettävä puusto

Säilytettävät puut on suojattava työmaa-aikana huolellisesti ja puiden juuristoalueella tapahtuvaa täyttöä ja kaivuuta on pyrittävä välttämään. Rakennusvalvontaviranomainen voi vaatia, että rakentamishankkeeseen ryhtyvä laatii tarvittavan suojaussuunnitelman.

46.3 Työmaan siisteys ja haittojen torjuminen

Työmaa on pidettävä hyvässä ja siistissä järjestyksessä.

Työmaalla materiaalit on säilytettävä suojattuina valmistajan ohjeiden edellyttämällä tavalla ja siten ettei ympäristölle aiheudu pilaantumisen vaaraa.

Työmaata on hoidettava niin, ettei siitä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkoja, liikenne- ja muita häiriöitä tai kohtuutonta muuta haittaa ympäristölle taikka jätelaisissa tarkoitettua roskaantumista.

Kaikissa töissä ja toimissa on estettävä häiritsevän pölyn, kaivumaiden, lietteen, savun, hajun ja muiden haitallisten aineiden leviäminen ympäristöön. Työkoneiden poltto- ja voitelunesteiden ja muiden aineiden varastointi työmaalla on järjestettävä siten, ettei vaarallisia tai haitallisia aineita joudu ympäristöön ja maaperään.

Työmaalta ei saa johtaa kiintoainetta tai lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä. Työmaavesien käsittelyssä ja johtamisessa tulee noudattaa kaupungin työmaavesien hallintaa koskevia ohjeita.

Tontti tulee asemakaava-alueella tarvittaessa liittää vesihuoltoverkostoon verkoston haltijan antamien ohjeiden mukaisesti. Työmaalta ei saa johtaa viemäriin haittaa tai vahingonvaaraa aiheuttavia aineita, esineitä, maa-ainesta tai muita jätteitä.

46.4 Työmaan jätehuolto

Työmaan jätehuollon on oltava suunnitelmallista. Työmaalla on oltava työmaan kokoon suhteutetut, riittävät tilat jätehuollon järjestämiseen sekä riittävästi keräysvälineitä rakennusmateriaalien talteenottoon ja rakennusjätteiden erilliskeräykseen.

46.5 Työmaan siistiminen töiden päätyttyä

Työn valmistumisen jälkeen tilapäiset työmaarakennukset, työmaa-aidat ja vastaavat työmaarakenteet on poistettava viipymättä ja työmaa-alue on siistittävä.

46.6 Rakentamishankkeesta tiedottaminen

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän tulee tiedottaa tulevasta rakentamisesta pysyttämällä rakennustyömaalle työmaataulu tai -kyltti, jos rakentaminen aiheuttaa pysyvän ja olennaisen muutoksen ympäristössä. Työmaataulusta tai -kyltistä tulee ilmetä vähintään rakennuksen tai kohteen käyttötarkoitus ja laajuus, kohteen valmistumisajankohta ja rakennushankkeesta vastaavan yhteystiedot.

11 RAKENNUSKOHTEN JA YMPÄRISTÖN YLLÄPITO

47 § Työajoneuvojen ja laitteiden säilyttäminen asuin-kiinteistöllä

Asumiseen kaavoitetulla kiinteistöllä ei saa pysyväisluonteisesti säilyttää työajoneuvoja, työkoneita tai laitteita linja-autoa, kuorma-autoa, yhdistelmäajoneuvoa, asuntoautoa, asuntovaunua, työkonetta, venettä tai muuta laitetta ympäristöä rumentavasti tai haittaa aiheuttavasti.

Pienehköjen veneiden, asuntoautojen, asuntovaunujen ja muiden vastaavien kuluneuvojen kausiluonteinen säilyttäminen tontilla on kuitenkin sallittua.

48 § Rakentamattomat tontit ja muut alueet

Rakentamattomia tontteja ja tontin osia tulee hoitaa siten, että ne eivät ruumenna kaupunki- ja ympäristökuvaa eikä niitä saa kuin tilapäisesti käyttää varastointiin tai ajoneuvojen säilytykseen tai pysäköintiin asemakaavan vastaisesti.

12 ERINÄISET MÄÄRÄYKSET, LIITTEET

49 § Rakennusjärjestyksen voimaantulo

Tämä rakennusjärjestys tulee voimaan xx.xx.2026.

Rakennusjärjestys määrätään tulemaan voimaan muutoksenhausta huolimatta (niiltä osin kuin muutoksenhaku ei koske).

Tällä rakennusjärjestyksellä kumotaan kaupunginvaltuuston ___ hyväksymä ja ___ voimaan tullut rakennusjärjestys.

Liitteet

1. Kartta suunnittelutarvealueista
2. Kartta vapaa-ajanasunnon käyttötarkoituksen muutosalueista